



Dødvedmengdene øker – hva betyr det for dødvedsopper?

Tor Erik Brandrud, NINA

Skogstatistikk og vedboende sopp:

- ▶ **Dødvedmengdene har økt med nær 50% siste 30 år, og økningen gjelder også gammelskog**
- ▶ **Mye gammelskog er avsatt som verneområder, nøkkelbiotoper, eller er lite tilgjengelige og ikke-drivverdige**
- ▶ **Det er mao. økte substratmengder («mere kake») for de (de fleste) vedboende soppene**
- ▶ *Men hvem står bakerst i kakekøen? Er alle bedt på kakefesten, og serveres det glutenfri kake?*
- ▶ *Hvilke vedsopper er taperene i dagens skogbilde?*

Arter i nedgang I: knyttet til helt spesielle, «sære» substrater; f.eks. grove, hule eiker



**mye gammel eikeskog blir i dag ivaretatt,
men nyetableringen vurderes fortsatt som
mindre enn tapet av grove, hule eiker**

Asgjerdstigfjell NR

Henneseidfjellet NR



Eks. på art knyttet til spesielle, gamle
eikesubstrater:
ruteskorpe (*Xylobolus frustulatus* NT)



Andre, spesielle, langlevete substrater:
harde furugadd (kelo-trær)

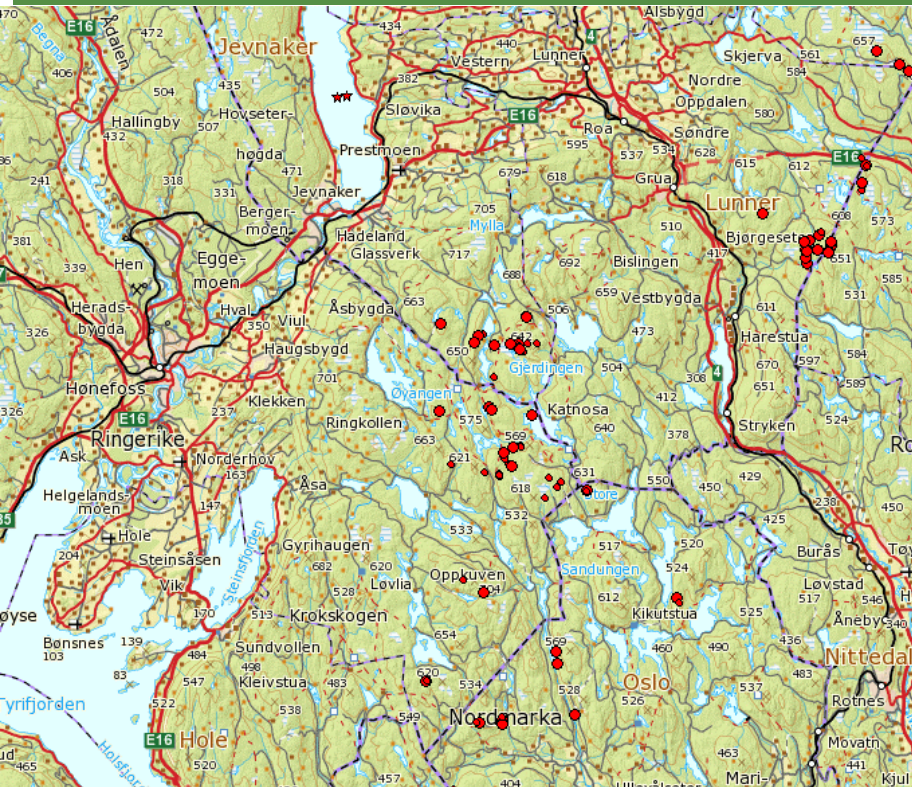
foto: A.S. Thygeson



Arter i nedgang II:

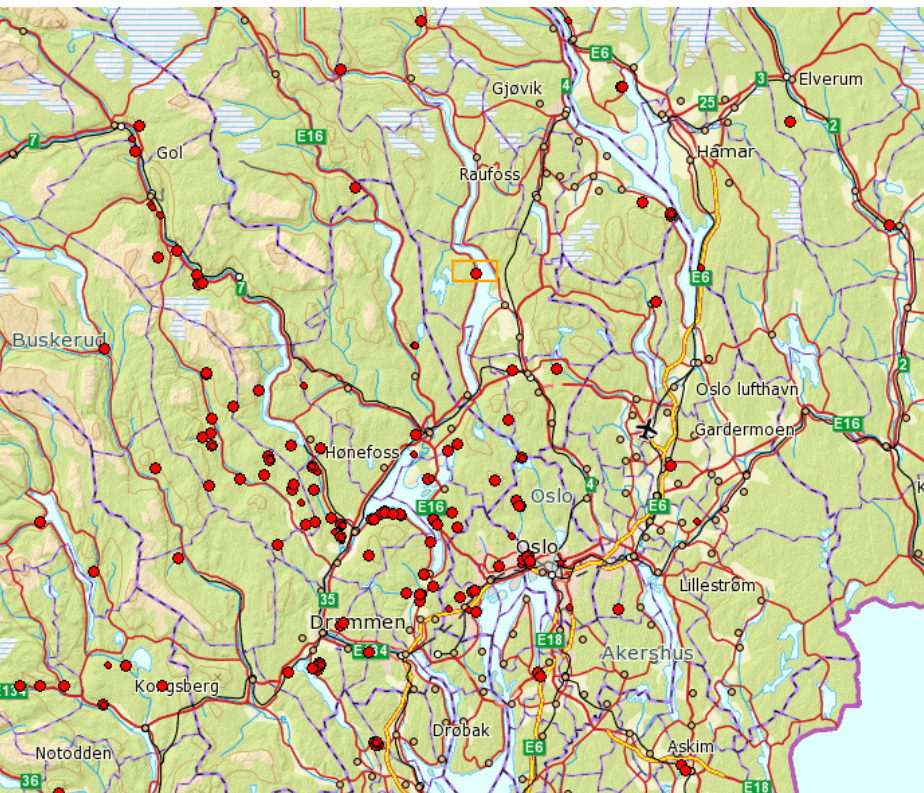
Gammelskogsopper, f.eks. på gran, som ikke greier å utnytte økte dødvedmengder
lappkjuke: knyttet til noen få, større gammelskogsomr.

Akvarell: H. Karlsen



Sjokoladekjuke (*Junghuhnia collabens* VU): knyttet til rik, gammel høybonitetsgranskog; synes å være sårbar for oppsplitting av egnet habitat

foto: T. H. Hofton



Rødlistearter som *ikke* er i nedgang:
Svært sjeldne arter med usikker bestandsutvikling
Rødlistes gjerne som NT etter **D-kriteriet**, - eller som DD
Økt kartlegging = funn av NYE arter = økning av rødlista
eks.: antrakinsonhatt *Callistosporium pinicola* DD (foto: I.L. Fonneland)



Gammelskogsarter i \pm økning (tatt ut av rødlista):
eks.: duftskinn (*Cystostereum murrayi*)
mest på harpiks-rik hardved; antas å ha hatt en økning, særlig i gammel fjellskog (som bl.a. er blitt mye vernet siste 10-15 år)



Den «gamle gammelskogen»:

ofte plukkhogd fram til 1900-1920

nå m/ økt dødvedmengde og økt naturskogspreg

Noen gammelskogsarter ser ut til å greie å utnytte denne gunstige utviklingen, andre ikke (foreløpig).

Men hva skjer i framtiden?



Skjebnen til gjenværende gammelskog /naturskog = avgjørende for mange rødlistearter

- ▶ Arealet av den gamle skogen som var hogstmoden (hogstkl. 5) allerede på 1990 tallet blir mindre; fra 33% i 1994-98 til nå 25%
- ▶ Mange av vedartene er avhengige av slike gammelskog/naturskog
- ▶ Snart vil dødvedmengdene være «mettet» i disse naturskogene
- ▶ **Avgjørende for framtidig rødlisting av vedsopper: hvor stor grad vil disse 25% med naturskog bli ivaretatt, - eller flatehogd?**

Jakten på det rødlistede mangfoldet = moro (også for skogforskerene)

eggegul kjuke (*Perenniporia tenuis* VU) nr. 2 f.v.

